

Muistio

11.6.2025

VN/4728/2025

VN/4728/2025-OKM-54

Ehdotus opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseksi ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annetun asetuksen muuttamisesta

1 Johdanto ja asian tausta

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista (1244/2020) tuli voimaan 1.1.2021. Asetuksella annetaan tarkempia säädöksiä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009, jatkossa rahoituslaki) 32 b §:n 3 momentin nojalla opiskelijan huomioimisesta rahoituksen perusteena opiskelijavuosien määrittelyssä, 32 d §:n nojalla perusrahoituksen painotetun suoritemäärän laskennasta ja perusrahoituksen painotusperusteiden painokertoimista, 32 f §:n nojalla suoritusrahoituksen painotetun suoritemäärän laskennasta ja suoritusrahoituksen painotusperusteiden painokertoimista sekä 32 g §:n nojalla vaikuttavuus-rahoituksen perusteiden määräytymisestä ja laskennasta.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmää uudistettiin opetus ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta annetulla lailla (1079/2024, jatkossa rahoituslain muuttamisesta annettu laki), joka vahvistettiin 30.12.2024. Muutos tulee voimaan 1.1.2026 ja sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelle 2026 myönnettävään rahoitukseen. Rahoitusperusteasetus tullaan antamaan kokonaisuudessaan uudestaan ennen lain voimaan tuloa 1.1.2026.

2 Asetuksen pääasiallinen sisältö ja toimivalta

Voimassa olevaa asetusta ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista ehdotetaan muutettavan määräaikaaisesti 1.7.2025- 31.12.2025 väliseksi ajaksi. Ehdotetut muutokset koskisivat opiskelijapalautteen kysymyksiä sekä opiskelijapalautteen ja työpaikkaohjaajakyselyn palautteen keräämistä. Muutokset olisivat vastaavia, joita tullaan esittämään uudessa rahoitusperusteasetuksessa 1.1.2026 alkaen. Uusien säädösten mukaista palautteita pitäisi kuitenkin voida kerätä jo 1.7.2025 alkaen, jotta niitä voidaan hyödyntää vuoden 2027 rahoitusta laskettaessa. Tästä syystä voimassa olevaa asetusta on muutettava.

Asetuksenantovaltuus perustuu rahoituslain 32 g §:ään, jonka nojalla vaikuttavuusrahoituksen perusteiden määräytymisestä ja laskennasta sekä opiskelija ja työelämäpalautteen keräämisestä annetaan tarkempia säännöksiä opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella.

3 Yksityiskohtaiset perustelut

2 luku Vaikuttavuusrahoitus

17 §. Opiskelijapalautteen kysymykset ja pisteytys

Opiskelijapalautteen kysymyksiin esitetään muutoksia. Opetushallitus on valmistellut palautekysymysten muutosta ja kuullut asiassa koulutuksen järjestäjien näkemyksiä. Opetushallitus on kerännyt koulutuksen järjestäjien näkemyksiä muutostarpeista ja heidän saamaansa palautetta omilta opiskelijoiltaan ja työelämäyhteistyökumppaneiltaan kaikille koulutuksen järjestäjille avoimessa webinaarissa ja ryhmätyöalustalla. Se on käsitellyt muutosesitykset niiden koulutuksen järjestäjien kanssa, jotka olivat valmistelemassa nykyisiä palautekysymyksiä. Ne edustavat erityyppisiä ja eri puolelta Suomea olevia toimijoita. Lisäksi Opetushallitus on seurannut palautekysymysten

toimivuutta palautteen ja asiakaskysymysten perusteella, joita se saa koulutuksen järjestäjiltä, työelämän edustajilta ja opiskelijoilta.

Aloituskyselyn väittämät olisivat:

- 1) Pääsin aloittamaan opintoni sopivassa aikataulussa.
- 2) Aikaisemmat opintoni, työkokemukseni ja muu osaamiseni selvitettiin riittävällä tavalla.
- 3) Sain vaikuttaa tutkinnon osien tai opintokokonaisuuksien valintaan.
- 4) Kanssani selvitettiin, tarvitsenko tukea opinnoissani.

Aloituskyselyn kysymykset vastaisivat muuten voimassa olevaa säätelyä, mutta kysymyksiä 2 ja 3 täsmennettäisiin siten, että kysymyksen numero 2 voimassa olevan kysymyksen termiä "monipuolisesti" muutettaisiin muotoon "riittävällä tavalla". Lisäksi kysymystä nro 3 täsmennettäisiin siten, että siinä viitattaisiin tutkinnon osien lisäksi opintokokonaisuuksiin. Lisäksi ruotsinkielisen asetuksen kysymyksiä muokattaisiin kielellisesti sisällön pysyessä samana.

Päättökyselyn väittämät olisivat:

- 1) Minulle laadittu henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS) mahdollisti opintojeni joustavan etenemisen.
- 2) Opetustilat, välineet, työpaikat, digitaaliset ja muut oppimisympäristöni edistivät oppimistani.
- 3) Olen tyytyväinen mahdollisuuksiin opiskella työpaikalla.
- 4) Sain riittävästi opetusta ja ohjausta, jotta opintoni etenivät suunnitellusti.
- 5) Opintojeni aikana varmistettiin, että sain tukea opintojen etenemiseen, jos sitä tarvitsin.
- 6) Saamani opetus ja ohjaus oli laadukasta.
- 7) Työtehtävät, joissa suoritin näyttöni, vastasivat todellisia työelämän tehtäviä.
- 8) Arvioijani olivat ammattitaitoisia ja asiantuntevia.
- 9) Opiskelijoita kohdeltiin yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.
- 10) Koulutus paransi valmiuksiani työelämään siirtymiseen, siellä toimimiseen tai jatko-opintoihin.
- 11) Koulutus antoi valmiuksia yrittäjyyteen.
- 12) Koulutuksen aikana sain osaamista ja ammattitaitoa, jota pystyn hyödyntämään.

Päättökyselyn kysymykset vastaisivat muuten voimassa olevaa säätelyä, mutta kysymyksiä 1 ja 3 muutettaisiin siten, että kysymyksessä numero 1 lisättäisiin sulkeisiin henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman lyhenne HOKS. Lisäksi kysymystä numero 3 muutettaisiin siten, ettei kysymyksessä enää viitattaisi "minulle tarjottuihin" mahdollisuuksiin opiskella työpaikalla. Lisäksi ruotsinkielisen asetuksen kysymyksiä muokattaisiin kielellisesti sisällön pysyessä samana.

21 §. Työpaikkaohjaajakyselyn palautteen kerääminen

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavan siten, että yhden kyselyn kohdejoukkona ovat koulutuksen järjestäjän tietyn tutkinnon opiskelijoiden työpaikkajaksot, jotka on suoritettu kuukauden 1 päivän ja viimeisen päivän välisenä aikana. Voimassa olevan asetuksen mukaan työpaikkajaksoja tarkastellaan kahdesti kuussa.

Työpaikkaohjaajakyselyn lähettämisen sykliä pidennettäisiin yhteen kertaan kuukaudessa nykyisestä kaksi kertaa kuukaudessa tapahtuvasta lähettämisestä. Kysely lähetetään, jos työpaikalla on kyseisenä aikajaksona suoritettu työpaikkajaksoja. Pidentämällä lähetysväliä kuormitus vähenisi

niillä työpaikoilla, jotka tekevät koulutuksen järjestäjien kanssa jatkuvampaa kouluttamisyhteistyötä, ja alueilla, joissa työpaikat tekevät yhteistyötä useamman koulutuksen järjestäjän kanssa. Niissä tilanteissa, joissa työpaikkajakso tulee suoritetuksi aivan kuukauden alussa, kyselyn lähettämisen ajankohta pitenisi nykyisestä. Tämä voisi vaikuttaa kyselyyn vastaamiseen niillä työpaikolla, jotka kouluttavat epäsäännöllisemmin yksittäisiä opiskelijoita. Tavanomaisempaa kuitenkin on, että työpaikkajaksot päättyvät kuukauden loppupuolella.

4 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan kunta- tai valtiontaloudellisia vaikutuksia.

5 Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä yhteistyössä Opetushallituksen kanssa.

Opiskelijapalautekyselyn väittämien valmistelussa Opetushallitus on hyödyntänyt koulutuksen järjestäjien edustajista muodostettua opiskelijapalautekysymysten valmisteluryhmää. Valmistelun aikana Opetushallitus pyysi kysymysten sisällöstä lausunnot koulutuksen järjestäjiltä. Saatujen lausuntojen pohjalta kysymysten sisältöjä kehitettiin eteenpäin.

Asetusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastusyksikössä asian kiireellisyyden vuoksi.

6 Lausuntopalaute

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyysi 15.4.2025 päivätyllä lausuntopyynnöllä lausuntoa keskeisiltä sidosryhmiltä. Lausuntoja tuli 49 kappaletta, joista neljässä todettiin, ettei lausuttavaa ole. Opiskelija- ja työelämäpalautteeseen ehdotettuja muutoksia pääsääntöisesti kannatettiin tai niihin suhtauduttiin neutraalisti. Erityisesti työpaikkaohjaajakyselyn niputusjakson pidentämistä kannatettiin.

7 Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2025 ja se olisi voimassa määräaikaisesti 31.12.2025 saakka.